

סוטה לא

עניין: מאי איכא בין עושה מאהבה לעושה מיראה

מהר"ל תפארת ישראל פל"ח

מעלתו ומדרגתו. ובסוטה (וף ל"א ע"א) מוכח לאוהביו היינו לעושים מאהבה לשומרי מצותיו היינו שעושים מיראה דתניא רבי שמעון בן רבי אלעזר אומר גדול העושה מאהבה מהעושה מיראה דאילו העושה מיראה תלוי לו עד אלף דור והעושה מאהבה לאלפים הכא כתיב ועשה חסד לאלפים לאוהבי ולשומרי מצותי והתם כתיב ולשומרי מצותי לאלף דור האי לדסמיך ליה והאי לדסמיך ליה ע"כ. וכבר בארנו הטעם כי לאלפים המדרגה היותר עליונה שהיא התחלת העולם, אמנם העושים מיראה מדרגה למטה מזה, והוא ידוע בסתרי החכמה כי העולם הזה נברא בב' כי הוא התחלת כח הרבוי שזה ענין התחלת העולם אבל א"א שלא יהיה העולם מתאחד שכל העולם מתאחד ומתקשר, ולכך האחדות של עולם הוא מדרגה למטה מן התחלת העולם שהוא הרבוי, ואשר עושים מאהבה מדרגתם מגיע עד התחלת העולם שהיא הב'. וזה כי האהבה הכל אצלו טוב ואין אצלו דק ברכה ולפיכך מדרגתו עד הב' שהיא התחלת העולם שהוא ברכה, אבל העושה מיראה אין מדרגתו מגיע לשם אבל מדרגתו למטה לכך מדרגתו עד הא' כמו שהתבאר למעלה, ואין לבאר יותר כי הדברים האלו עמוקים מאד מאד. ובפרק זה בורר (סנהדרין כ"ז)

מהר"ל נתיב אהבת ה' פ"א

טרף נתן ליראיו זה העולם הזה, הא למדת ששכר האוהב שני חלקים ושכר הירא חלק אחד לפיכך זכו ישראל שיאכלו שני עולמים ועליהם נאמר מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה. וביאור דבר זה כי האהבה היא דבר טוב ודבר זה הוא רצון הש"י. ובעל הירא הנוטע חורבה בעולם הוא הפחד שהוא נוטע בעולם ואין זה טוב, ולפיכך מדת האהבה היא יותר עליונה ממדת היראה ושכרו של אהבה הוא הטוב הגמור, ולפיכך אצל מדת האהבה כתיב לאלפים דור שאין יותר מזה, אבל מדת היראה אינה כל כך והוא עד אלף דור. ובעל מדת האהב' נוטע בעולם גנות ופרדסים כמו שהוא מדת האוהב שכל ענינה של האהבה היא השמחה והטוב ומפני כך שכרו הוא הטוב הגמור שהוא עוה"ב, אבל בעל היראה שכל ענינו פחד ויראה סדר המלך לפניו חרבות כפי מדתו. ומפני כך ישראל שבהם נמצאת האהבה שישראל הם דבקים בו יתברך דכתיב (דברים ד') ואתם הדבקים וגו' ואל הדבוק אינם ראויים רק ישראל ולפיכך זכו אל עולם הזה ואל עולם הבא גם כן, אבל העכו"ם אי אפשר שיהיה להם מדת האהבה שהרי כתיב ואתם הדבקים בה' אלהיכם וזה שהוא לא שייך בעכו"ם. אבל יראה אפשר בעכו"ם וכמו שתמצא היראה בעכו"ם כמו אנשי נינוה, ולפיכך אפשר שיהיה לעכו"ם העולם הזה כי שם הוא היראה ובו נמצא חרב ופחד. לכן מי שהוא ירא מהקב"ה יותר מיוחד אל עולם הזה, כי ההפרש שיש בין עולם הזה ובין עולם הבא, כי בעולם הזה נמצא בו היראה והפחד אבל האהבה שהוא הטוב הגמור אל זה ראוי עולם הבא, לכן כתיב טרף נתן ליראיו דהיינו עולם הזה שהוא ראוי לירא שמים, אבל עולם הבא הוא שייך אל אהבה שהוא נמשך אחר הש"י באהבה ובטוב לב ולכך ראוי אל עולם הבא שכלו טוב. ודבר זה בארנו

